

Esiintyjän työstä on maksettava palkkio

Esiintyjille tarjotaan usein palkkioksi keikasta näkyvyyttä sekä esiintymisen peruspuitteita, kuten lavan ja äänentoistolaitteiden käyttöä. Nämä eivät kuitenkaan korvaa esiintyjälle maksettavaa palkkiota. Esiintyminen on työtä, ja siitä tulee aina maksaa esiintyjälle asianmukainen korvaus. Kun musiikkia esitetään, tulee esiintymisestä tehdä asianmukainen esitysilmoitus. Tapahtumajärjestäjän tulee myös huolehtia, että musiikin käyttöön on hankittu vaadittavat luvat.

Esiintyminen on työtä

Muusikon ja muun esiintyjän esiintyminen on työtä. Kun esiintyjä valmistautuu esitykseen, laatii ja harjoittelee ohjelmiston, matkustaa esiintymispaikalle, esiintyy yleisölle ja vastaa esityksen taiteellisesta ja teknisestä toteutuksesta, hän tekee ammattitaitoaan edellyttävää työtä. Kyse ei ole harrastustoiminnasta, vaan työstä, jolla on taloudellinen ja ammatillinen arvo.

Esiintyjän työpanos ei rajoitu pelkästään siihen hetkeen, jonka tämä on lavalla. Taustalla on usein vuosien koulutus, harjoittelu ja kokemus, jotka mahdollistavat laadukkaan esityksen. Tämä työpanos ansaitsee asianmukaisen korvauksen.

Ajatus siitä, että musiikki olisi luonteeltaan sellaista toimintaa, josta ei tarvitsisi maksaa, perustuu virheelliseen käsitykseen taiteellisesta työstä. Se, että työ on luovaa tai intohimosta tehtyä, ei tee siitä harrastusta eikä poista oikeutta korvaukseen.

Tapahtuman luonne ei poista palkkiovelvollisuutta

Esiintymisen arvo ei ole riippuvainen siitä, onko tapahtuma yleisölle maksullinen vai maksuton, pieni tai suuri, yksityinen tai julkinen. Myöskään tapahtuman järjestäjän taloudellinen tilanne, tapahtuman näkyvyys tai niin sanottu hyvä tarkoitus eivät muuta sitä tosiasiaa, että muusikon esiintyminen on työtä.

Näkyvyys, kokemus tai mahdollisuus esiintyä yleisölle eivät korvaa palkkiota. Ne eivät kata esiintyjän elinkustannuksia, työaika, harjoittelua tai työn vaatimaa osaamista. Kun muusikko esiintyy, hän ei esittele osaamistaan tai palveluitaan, sillä esiintyminen on itsessään esiintyjän työtä.

Ilman palkkiota tapahtuva esiintyminen ei saa olla alan vakiintunut käytäntö. Tällaisten esiintymisten normalisoituminen heikentää muusikoiden toimeentuloa ja koko alan toimintaedellytyksiä.

Palkkion tulee olla vähintään Muusikkojen liiton liksalistan mukainen

Esiintyjälle ja muusikolle maksettavan palkkion tulee olla kohtuullinen. Lähtökohtana on, että palkkio on vähintään Muusikkojen liiton liksalistan mukainen. Liiton suositukset on laadittu turvaamaan muusikoille reilut ja yhdenvertaiset työehdot sekä huomioimaan työn vaativuus, kesto ja ammattimaisuus.

Palkkiosuosituksen noudattaminen on osa vastuullista tapahtumajärjestämistä. Alittavat palkkiot heikentävät koko alan työehtoja ja luovat epäreiluja käytäntöjä, joissa muusikoiden työtä alihinnoitellaan. Ammattimaisesta työstä maksettavan korvauksen tulee vastata työn arvoa.

Tekijänoikeudet ja esiintyjän palkkio ovat eri asioita

Musiikkiesityksiin liittyvät tekijänoikeudet ovat erillinen ja pakollinen osa tapahtuman järjestämistä. Julkisesti esitettävään musiikkiin tarvitaan asianmukainen lupa Teoston ja mahdollisesti myös Gramexin kautta. Julkista esittämistä on yleisesti ottaen kaikki muu, paitsi lähimmässä perhe- ja ystäväpiirissä tapahtuva musiikin esittäminen ja soittaminen. Lupa tarvitaan riippumatta siitä, onko tapahtuma maksullinen vai maksuton.

Tekijänoikeuskorvaukset eivät ole esiintyjän palkkaa, eivätkä ne korvaa esiintyjälle maksettavaa palkkiota. Kyse on eri oikeuksista ja eri korvauksista: tekijänoikeuskorvaukset maksetaan teosten tekijöille ja oikeudenhaltijoille, kun taas esiintymispalkkio on korvaus esiintyjän tekemästä työstä. Teoksen esittäjä ei yleensä ole sama henkilö kuin sen tekijä ja vaikka olisikin, kummastakin työstä tulee maksaa erillinen korvaus.

Vastuullinen tapahtumajärjestäminen

Vastuullinen tapahtumajärjestäjä huolehtii siitä, että esiintyjille maksetaan asianmukainen palkkio ja että musiikin käyttöön on hankittu vaadittavat luvat. Tämä on osa reiluja työehtoja, kulttuurialan kestävyyttä ja taiteellisen työn arvostusta. Vastuullinen tapahtumajärjestäjä myös varmistaa, että esiintyjä tekee esiintymisestä asianmukaisen esitysilmoituksen, mikäli tapahtumajärjestäjä ei tee sitä itse. Esiintyjän ja tapahtumanjärjestäjän tulee sopia etukäteen, kuka on vastuussa esitysilmoituksen tekemisestä.

Musiikki ei synny ilmaiseksi, eikä sen esittäminen ole vastikkeetonta silloin, kun kyse on tilatusta esiintymisestä. Esiintyjälle kuuluu palkkio, musiikintekijälle tekijänoikeuskorvaus.

Suomen Musiikintekijät ry
Muusikkojen liitto ry